

TBMM
HALKLARIN EŞİTLİK VE DEMOKRASİ PARTİSİ
GRUP BAŞKANLIĞI

Sayı : 11780

Tarih : 06.05.2025

10/2699

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Türkiye'nin en sıcak illeri arasında yer alan Urfa, özellikle yaz aylarında sık sık boğulma vakalarıyla gündeme gelmektedir. Her yıl artarak devam eden boğulma vakalarının yanında son 1 hafta içinde basına yansıyan boğulma haberleri endişe verici noktaya gelmiştir.

Urfa ilimizi ve ilçelerinde tarımsal sulama kanallarına, göl ve göletlere serinlemek ve yüzmek amacıyla girmek neticesinde yaşanan boğulmaları tüm boyutlarıyla araştırılması, çözüm önerilerinin geliştirilmesi yurttaşların ve özellikle çocukların güven içinde kentte yaşamaları amacıyla bir Araştırma Komisyonu kurulmasını ve bu hususta Anayasa'nın 98'inci İttüzüğün 104'üncü ve 105'inci maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılmasını arz ve teklif ederim. 06.05.2025

Ömer ÖCALAN

Sanlıurfa Milletvekili

GEREKÇE ÖZETİ

Türkiye'nin dört bir yanında çocuklar, gençler, yurttaşlar; sulama kanallarında, barajlarda, göletlerde ve denizlerde boğularak hayatını kaybetmektedir. Bu ölümler; ne yazık ki doğal değil, kader değil, doğrudan alınmayan önlemlerin ve sorumsuzluğun sonucudur. Havaların ısındığı yaz aylarında milyonlarca yurttaşımız doğal olarak aşırı sıcaklardan dolayı serinlemek istemektedir. Ancak Urfa kentimizde deniz olmadığı için serinlemek amacıyla tercih edilen tarımsal sulama kanalları, göl ve göletler ne yazık ki sık sık suda boğulma vakalarının merkezleri olmaya devam etmektedir. Bu üzücü olayların en önemli nedenlerinin başında yüzme bilmemek diğeri de gerekli önlemlerin alınmamasından kaynaklandığı ileri sürülmektedir.

Anayasa'nın 17. maddesi her yurttaşın yaşama hakkını devletin güvence altına alması gerektiğini açıkça hükme bağlamaktadır. Ne var ki yıllardır Urfa'da ve çevre ilçelerde onlarca çocuk, bu anayasal güvenceye rağmen, göz göre göre ölmektedir. Sulama projeleri planlanırken can güvenliği öncelenmemekte, kanallar korumasız, göletler sahipsiz, uyarı levhaları ya eksik ya da hiç konulmamaktadır. Her boğulma vakası, devletin asli görevlerini yerine getirmedişine dair acı birer belgedir.

Bu ölümlerin "yaz aylarının doğal parçası" gibi kanıksanması toplumsal vicdana da en temel hukuk normlarına da aykırıdır. Çocukları ve yurttaşları korumak asli sorumluluklarının başında gelmektedir. Bu yükümlülüğün yerine getirilmemesi, açık bir insan hakkı ihhalidir. Boğulma vakaları, devletin yerel yönetimler ve merkezi idare üzerinden yürütmesi gereken önleyici kamu politikalarının eksikliğinin sonucu olduğu kamuoyunda tartışılmaktadır.

Boğulmalar bu kentin bu halkın kaderi değildir; bu acı tablo, sosyal politikasızlığın, kaynakların adil dağıtılmamasının ve yaşam hakkının korunmamasındaki irade eksikliğinin sonucudur. Bu vakalar aynı zamanda sınıfsal ve bölgesel adaletsizliğin açık göstergesidir.

Urfa halkı, defalarca dile getirmesine rağmen ne Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü (DSİ) tarafından ne de yerel yönetimlerce etkili bir tedbir alınmıştır. Bu sessizlik ve kayıtsızlık, hayatını kaybeden her çocuğun ve gencin ardında toplumun kalbinde derin yaralar açmaktadır.

İç Anadolu ve Doğu illerinde denize erişim olmadığından çocuklar kontrolsüz su kaynaklarını (kanal, gölet, baraj) yüzme alanı olarak kullanmak zorunda kalmaktadır. Ailelerin çocuklarını gözetim altında tutma imkânı sınırlıyken; halka açık, güvenli yüzme havuzlarının eksikliği bu sorunu büyötmektedir.

Kırsal bölgelerde ve dezavantajlı mahallelerde yaşayan çocukların çoğunun yüzme öğrenme imkânı bulunmamaktadır. Okullarda yüzme eğitimi verilmemekte; belediyelerin sunduğu olanaklar da yetersiz kalmaktadır.

Yaşamı savunmak parlamentonun asli sorumluluklarından biridir. Halklarımızın; yaşam hakkını savunmak ve kamu gücünün bu hakka hizmet etmesi temel görevimizdir. Sorumluluk sadece ilgili kurumlara amaçlar ve tedbirler doğrultusunda yazı göndererek gerçekleşmeyecek kadar önemlidir. Bu öneriler, sadece bir kriz anında değil, uzun vadede başta çocuklar olmak üzere bütün yurttaşları koruyan bir kamu politikası yaklaşımı olarak ele alınmalıdır.

Suyun yaşam için kullanılması gerekirken ölümlle sonuçlanan projelere dönüşmesi, halkın temel ihtiyaçlarını merkeze alan bir planlama ve bütçe hakkını gözeten demokratik, ekolojik temelli yerel yönetimlerin eksikliğinin açık göstergesidir. Devletin, sadece merkezde değil her bölgede yurttaşların yaşam hakkını koruması gerekmektedir.

Bilimsel yönü ile birlikte kamusal alandaki sorumluluğun etkilerini incelemek ve bu temelde farkındalık oluşturabilmek, sorunlara dünyadaki gelişmeler doğrultusunda çözüm ve önerileri sunmak gereklidir. Urfa ilimiz ve ilçelerinde boğulma olaylarının tüm boyutlarıyla araştırılması, çözüm önerilerinin geliştirilmesi ve yurttaşların can güvenliğini güvence altına alınması amacıyla bir Araştırma Komisyonu kurulmasını ve Meclis Araştırması açılmasını arz ve teklif ederim.

GEREKÇE

Türkiye'nin dört bir yanında çocuklar, gençler, yurttaşlar; sulama kanallarında, barajlarda, göletlerde ve denizlerde boğularak hayatını kaybetmektedir. Bu ölümler; ne yazık ki doğal değil, kader değil, doğrudan alınmayan önlemlerin ve sorumsuzluğun sonucudur. Havaların ısındığı yaz aylarında milyonlarca yurttaşımız doğal olarak aşırı sıcaklardan dolayı serinlemek istemektedir. Ancak Urfa kentimizde deniz olmadığı için serinlemek amacıyla tercih edilen tarımsal sulama kanalları, göl ve göletler ne yazık ki sık sık suda boğulma vakalarının merkezleri olmaya devam etmektedir. Bu üzücü olayların en önemli nedenlerinin başında yüzme bilmemek diğeri de gerekli önlemlerin alınmamasından kaynaklandığı ileri sürülmektedir.

Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın 56. maddesi, devleti açıkça yükümlü kılar: *"Devlet, herkesin hayatını, beden ve ruh sağlığı içinde sürdürmesini sağlamakla görevlidir."* Ancak devlet, özellikle yoksul bölgelerde yaşayan çocuklar için bu görevi yerine getirmemektedir.

Anayasa'nın 17. maddesi de her yurttaşın yaşama hakkını devletin güvence altına alması gerektiğini açıkça hükme bağlamaktadır. Ne var ki yıllardır Urfa'da ve çevre ilçelerde onlarca çocuk, bu anayasal güvenceye rağmen, göz göre göre ölmektedir. Sulama projeleri planlanırken can güvenliği öncelenmemekte, kanallar korumasız, göletler sahipsiz, uyarı levhaları ya eksik ya da hiç konulmamaktadır. Her boğulma vakası, devletin asli görevlerini yerine getirmediğine dair acı birer belgedir.

Bu ölümlerin "yaz aylarının doğal parçası" gibi kanıksanması toplumsal vicdana da en temel hukuk normlarına da aykırıdır. Çocukları ve yurttaşları korumak asli sorumluluklarının başında gelmektedir. Bu yükümlülüğün yerine getirilmemesi, açık bir insan hakkı ihhalidir. Boğulma vakaları, devletin yerel yönetimler ve merkezi idare üzerinden yürütmesi gereken önleyici kamu politikalarının eksikliğinin sonucu olduğu kamuoyunda tartışılmaktadır.

Boğulmalar bu kentin bu halkın kaderi değildir; bu acı tablo, sosyal politikasızlığın, kaynakların adil dağıtılmamasının ve yaşam hakkının korunmamasındaki irade eksikliğinin sonucudur. Bu vakalar aynı zamanda sınıfsal ve bölgesel adaletsizliğin açık göstergesidir.

Urfa halkı, defalarca dile getirmesine rağmen ne Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü (DSİ) tarafından ne de yerel yönetimlerce etkili bir tedbir alınmıştır. Bu sessizlik ve kayıtsızlık, hayatını kaybeden her çocuğun ve gencin ardında toplumun kalbinde derin yaralar açmaktadır.

Boğulmaların yaşandığı her yerde ortak bir tabloyla karşılaşmaktadır; güvenli yüzme alanlarının yokluğu, güvenlik bariyerleri, uyarı tabelalarının eksik ya da hiç olmaması, yüzme eğitimi ve kamu farkındalığının yetersiz, cankurtaran desteğinin ya hiç yok ya da yetersiz olmasıdır.

Tatlı sularda çok sayıda insan hayatını kaybederken acı olaylar medyada sıradanlaşmaya başlamıştır. Çünkü her yaz tekrarlanan, ama hiçbir yaz önlenmeyen bir trajediyle şu aralar sık sık Urfa kamuoyu karşı karşıya kalmaktadır.

Aşağıda ayrıntılarına yer verilen Urfa'ya ve ilçelerine bağlı boğulma vakalarına ilişkin veriler yerel basın kaynaklarından elde edilmiştir. Ancak belirtmek gerekir ki elde edilen bu veriler ne yazık ki resmi istatistiklere, AFAD ve ilgili kurumlara yetersiz yansımaktadır.

Eyyübiye ilçesinde 2023 yılında 2 boğulma vakası (10 yaşında çocuk ve 18 yaşında genç olmak üzere) yaşanmıştır. 2024'te ise Eyyübiye ilçesinde 6 yaşında bir çocuk boğulmuştur. Haliliye ilçesinde ise 2023'te toplam 7 kişi boğulmuştur. Eylül 2023'te iki ayrı olayda 10 ve 12 yaşlarındaki iki çocuk sulama kanalında boğularak hayatını kaybetmiştir. Ayrıca Mayıs 2023'te kırsal bir bölgede meydana gelen trafik kazasında sulama kanalına düşen araçta 4 çocuk (4, 5, 9 ve 11 yaşlarında) ile anneleri (31 yaşında) suda boğularak ölmüştür. Siverek'te 2023'te kayıtlı boğulma olayı yokken, Nisan 2024'te yol kenarındaki bir su birikintisine düşen çocuk hastaneye kaldırılmıştır. Birecik'te Temmuz 2023'te Fırat Nehri'ne giren 3 kişiden 2'sinin boğularak öldüğü bildirilmiştir. Ayrıca Nisan 2025'te 13 yaşında bir Suriyeli çocuk Karadut'ta sulama göletine girerek can vermiştir. Ceylanpınar'da Eylül 2023'te sınırı yasa dışı geçmeye çalışan yabancı uyruklu bir kişi kanalda boğulmuştur.

2025 yılı Ocak-Nisan aylarında Şanlıurfa'da kaydedilen boğulma olayları ilk dört ayında Haliliye'de serinlemek amacıyla sulama kanalına giren 16 yaşındaki bir genç Nisan 2025'te boğulmuştur. Suruç'ta da Nisan 2025'te 13 yaşındaki bir Suriyeli çocuk sulama kanalında boğularak hayatını kaybetmiştir. Viranşehir'de nisanda gerçekleşen ve medyaya yansıyan tek boğulma vakası 37 yaşındaki bir çoban eşiğiyle birlikte kanala düşerek boğulmuştur. Harran'da ise 5 yaşındaki bir çocuk akşam saatlerinde kaybolmuş; yapılan arama sonucu Çeşni Barajı sulama kanalında cansız bedenine ulaşılmıştır.

Urfa'da son 1 haftada günde 3 çocuk sulama kanallarında hayatını kaybetmiştir, 6 yaşındaki bir çocuk ise 16 yaşındaki Abdulkadir Ö., suya girerek boğulma tehlikesi geçirmesine karşılık kendi çabasıyla kurtulmuştur. 5 Mayıs 2025 tarihinde ise aileleriyle birlikte pikniğe giden Rüveyda Demir (12) ve İbrahim Halil Kılıç (13), tarımsal sulama kanalına düşerek boğularak ölmüşlerdir.

Son yıllarda ve aylarda boğulma vakalarında Türkiye genelinde en üst sıralarda Urfa yer almaktadır. Sulama kanalları ve barajlar çocuklar için ölüm tuzağına dönüşmüş durumdadır. Sadece 2023 yaz döneminde Urfa'da en az 36 çocuk ve genç, sulama kanallarında ve göletlerde hayatını kaybetmiştir. Bu sayı, bir ilin değil bir sistemin utanç hanesine yazılmaktadır. Her ölüm bir utançtır. Boğulma vakaları önlenebilmesi mümkünken, önlem almayan, görmezden gelen, sorumluluk almaktan kaçan herkes bu utanca ortaktır.

Şanlıurfa Valiliği'nin, Özel Kalem Müdürlüğü tarafından Suda Boğulma Olaylarının Önlenmesi hakkında ilgili kurum ve kuruluşlara gönderilen yazıda alınacak tedbirlerle birlikte gerekli uyarılar yapılarak şu istatistiki bilgiler paylaşılmıştır: *"Sulama kanalları, baraj gölleri, akarsular ve göletlerde meydana gelen söz konusu boğulma olaylarında 2024 yılında 40 vatandaşımız hayatını kaybetmiş, 10 vatandaşımız da kurtarılmıştır. Valiliğimiz tarafından yapılan analiz çalışması sonuçlarına göre; boğulma olaylarının %75'inin yüzmek/serinlemek amacıyla suya girilmesi, %20'sinin ise kaza ile düşmek suretiyle gerçekleştiği, Vakaların yarıya yakınının sulama kanallarında meydana geldiği, hayatını kaybedenlerin %85'inin erkek olduğu, hayatını kaybedenlerin %55'inin 0-14 yaş, %25'inin ise 15-24 yaş aralığında bulunduğu anlaşılmaktadır."*

İç Anadolu ve Doğu illerinde denize erişim olmadığından çocuklar kontrolsüz su kaynaklarını (kanal, gölet, baraj) yüzmek için kullanmak zorunda kalmaktadır. Ailelerin

çocuklarını gözetim altında tutma imkânı sınırlıyken; halka açık, güvenli yüzme havuzlarının eksikliği bu sorunu büyötmektedir.

Kırsal bölgelerde ve dezavantajlı mahallelerde yaşayan çocukların çoğunun yüzme öğrenme imkânı bulunmamaktadır. Okullarda yüzme eğitimi verilmemekte; belediyelerin sunduğu olanaklar da yetersiz kalmaktadır.

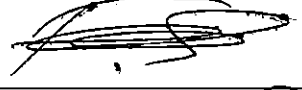
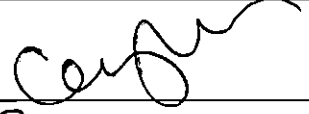
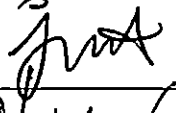
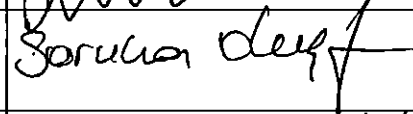
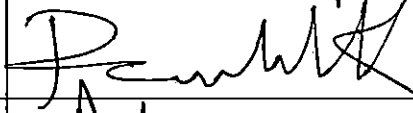
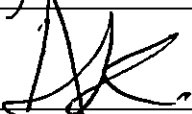
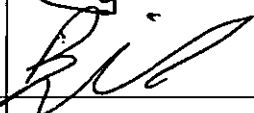
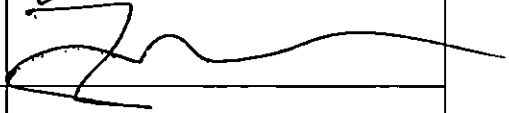
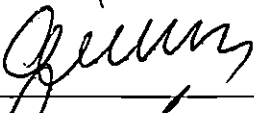
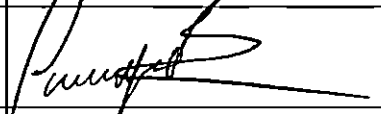
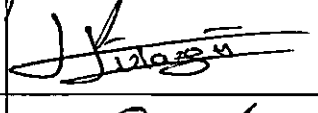
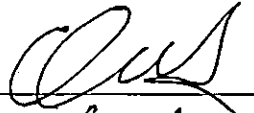
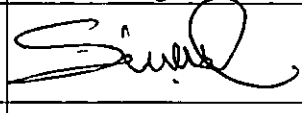
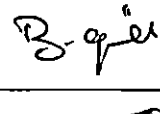
Bu nedenle;

- Her belediyede çocuklara yönelik ücretsiz yüzme kursları başlatılmalı,
- Eğitim müfredatına temel yüzme eğitimi dahil edilmelidir.
- Çocuklara yönelik tiyatro anlatımları, çizgi film ve animasyonlar hazırlanmalı; okullarda gösterilmelidir.
- İl ve ilçe merkezlerinde gezici yüzme havuzları (mobil havuz tırları) kurularak köy köy yüzme eğitimi verilmelidir.
- STK'lar ve yerel gönüllülerle birlikte "Boğulmaya Karşı Mahalle Gönüllüleri" ağı kurulabilir.
- Her köy/mahallede en az bir yetişkine ilkyardım ve kurtarma eğitimi verilmelidir.
- Boğulma vakalarının yoğun olduğu bölgelerde kamu spotları, bilinçlendirme kampanyaları ve yerel mobil cankurtaran ekipleri acilen oluşturulmalıdır.
- Yüksek riskli bölgelerde çocukların girmesini önleyen tasarımlar zorunlu hale getirilmelidir.
- Tarım kooperatifleri ve yerel muhtarlıklarla koordineli olarak mevsimlik güvenlik personeli görevlendirilmelidir.
- Her ilçe kaymakamlığı sulama kanallarında alınmayan güvenlik önlemleri için DSİ ve yerel kurumlara yaptırım uygulamalıdır.
- Yerel yönetimlerin, DSİ'nin ve ilgili bakanlıkların bu konuda hesap verebilirliği sağlanmalı, denetim mekanizmaları şeffaflaştırılmalıdır.
- Her yaz DSİ'ye ait tüm sulama yapılarının güvenlik açısından denetim raporları yayımlanmalıdır.
- Sorumluluğunu yerine getirmeyen yetkililer hakkında adli ve idari soruşturmalar başlatılmalıdır.

Yaşamı savunmak parlamentonun asli sorumluluklarından biridir. Halklarımızın; yaşam hakkını savunmak ve kamu gücünün bu hakka hizmet etmesi temel görevimizdir. Sorumluluk sadece ilgili kurumlara amaçlar ve tedbirler doğrultusunda yazı göndererek gerçekleşmeyecek kadar önemlidir. Bu öneriler, sadece bir kriz anında değil, uzun vadede başta çocuklar olmak üzere bütün yurttaşları koruyan bir kamu politikası yaklaşımı olarak ele alınmalıdır.

Suyun yaşam için kullanılması gerekirken ölümle sonuçlanan projelere dönüşmesi, halkın temel ihtiyaçlarını merkeze alan bir planlama ve bütçe hakkını gözeten demokratik, ekolojik temelli yerel yönetimlerin eksikliğinin açık göstergesidir. Devletin, sadece merkezde değil her bölgede yurttaşların yaşam hakkını koruması gerekmektedir.

Bilimsel yöntü ile birlikte kamusal alandaki sorumluluğun etkilerini incelemek ve bu temelde farkındalık oluşturabilmek, sorunlara dünyadaki gelişmeler doğrultusunda çözüm ve önerileri sunmak gereklidir. Urfa ilimiz ve ilçelerinde boğulma olaylarının tüm boyutlarıyla araştırılması, çözüm önerilerinin geliştirilmesi ve yurttaşların can güvenliğini güvence altına alınması amacıyla bir Araştırma Komisyonu kurulmasını ve Meclis Araştırması açılmasını arz ve teklif ederim.

1	NEJLA DEMİR	AĞRI	
2	FERİT ŞENYAŞAR	ŞANLIURFA	
3	CEYLAN AKÇA CUPOLO	DİYARBAKIR	
4	İBRAHİM AKIN	İZMİR	
5	KEZBAN KONUKÇU	İSTANBUL	
6	HAKKI SARUHAN OLUÇ	ANTALYA	
7	PERİHAN KOCA	MERSİN	
8	AYTEN KORDU	TUNCELİ	
9	BERİTAN GÜNEŞ ALTIN	MARDİN	
10	ZEYNEP ODUNCU KUTEVİ	BATMAN	
11			
12	HEVAL BOZDAĞ	AĞRI	
13	OSMAN CENGİZ ÇANDAR	DİYARBAKIR	
14	SÜMEYYE BOZ	MUŞ	
15	ÖMER FARUK HÜLAKÜ	BİNGÖL	
16	ONUR DÜŞÜNMEZ	HAKKARİ	
17	GEORGE ASLAN	MARDİN	
18	SEMRA ÇAĞLAR GÖKALP	BİTLİS	
19	BURCUGÜL ÇUBUK	İZMİR	
20	CELAL FIRAT	İSTANBUL	